

Habemeajajast, kingsepast ja liistudest

"Eesti Sõnumid", 5. IV 194

Pasiello koomiline ooper "Sevilla habemeajaja" Estonia Teatri talveaias. Lavastaja — Tiina Falck. Muusikajuht — Andrei Petrenko. Esietendus 31. märtsil.

Tõre idee (vist Arne Mikult) tuua välja paralleelselt mõlemad "Sevilla habemeajajad" oleks ju vahva, kui tsüklis oleks ka Mozarti "Figaro pulm" ja miks mitte isegi tänapäevane G. Klebe "Figaro laseb end laulata"..." (Aga see näitab, et kunagi ei ole küll, ikka tahetakse veel ja veel.)

Rossini ja Pasiello teostel on erinevad libretistid (Cesare Sterbini ja Giuseppe Petrosellini), tõlkijad eesti keelde on samuti erinevad, aga viimati esietendunud loos on Väino Karo kasutanud nii rohkesti väljendeid ja fraase Mall Sarve tõlkest, et viib teksti juba osaliselt plagiaadi piirimaile. Ausam oluks märkida tõlkijatena mõlemad nimed.

Arvatavasti ei olnud kahe "...habemeajaja" lavastamise eesmärk selles, et neid võrdlema hakataks, sest panused on tehtud suure lava kasuks. Lavastaja Tiina Falck oli väga raske ülesande ees — tal ei olnud kasutada sellisel tasemel

artiste kui Georg Malviusel ja kahe ooperi vahel tegelaskujude erinevuste väljanõppimiseks oli tema kogemuspagas ilmselt liiga väike. Pealiskaudse analüüsiga lavastusest kujunes vaid tulekute-minekute ja kes-kus-misanstseenides-seisab rida.

Mari Ann Ahase kujundus pakkus lavastajale toetust ainult osaliselt. Nagu eelnevates töedes, on siingi kunstniku tugevaks küljeks kostüüm, mille stiilsed lahendused andsid mena üldpildi. Hästi sobisid tükiga kokku ka kaks akent ja valge balustraad, aga hoopis teisest mastist olid tausta moodustavad stendid. Need mõjusid oma peenekoeliste kujunditega huvitavalt seni, kuni laval polnud tegelasi. Nende tulles muutus taust segavaks. Seega tervikut ei tekkinud (peaks ju lavakujundusel olema siiski teost toetav, mitte lõhkuv otstarve).

Aärmuseni ebatühtlane solistide tase lõhkus kogutabamust veelgi. Rollid olid antud valdavalt teatri ooperikoori lauljate kanda, erandiks vaid Anu Kaal Rosinana (ka teine Rosina — Kai Parmas — on nüüdseks solististaatuses). Vaatamata intonatsioonilistele ebatäpsustele Rosina partiis oli tegemist hästi läbitunnetatud rolliga ja kokku

oli Anu Kaalu esitus nauditav.

Tõelist partnerlust suutis Anu Kaalule pakkuda ainult Mart Laur doktor Bartolona. Nii voakaaltehniliselt kui artistlikult on Mart Laur näidanud end mitmes tükis (meenutagem kasvõi "Armujooki" ja "Teenijanna-käskijannat") igati arvestatava solistina, kellele teater peaks juba pakkuma hoopis suuremaid ülesandeid.

Kordaminekute hulka võib lugeda veel Mati Vaikmaa Figarot, kuigi tema roll vajanuks enamat lavastajatööd. Mati Vaikmaa ehk pisut-pisut liiga lahtine tooniandmine võimendus sellega, et ülejäänud solistide kramplikult ja ebaloomulikult kitsaks aetud laulmismannear tekitas tohutu kontrasti. Krahv Almaviva osas esinev Väino Karo oli ooperi tõlkimise kõrval tegev ka lavastaja assistendina ja pidanuks rohkem kui keegi teadma iga sõna, iga repliigi eesmärki ja allteksti, aga just temal jäi teksti mõte segaseks. Lisaks liiga nasaalsele toonile ja ebatäpsustele nii intonatsioonis kui ka rütmis oli esitus tuim, puudus koomilisele ooperile hädavajalik mängulust. Ain Orav (lauluõpetaja Basilio) on kooriartistina olnud väiksemates osades paljudes

"Sevilla habemeajaja" Estonia Teatri talveaias. Anu Kaal (Rosina) ja Mart Laur (Bartolo).

tükkides ja oma lavalisi ülesandeid alati kenasti teinud. Ka seekord realiseeris ta mängulise poole igati rahuldavalt, aga voakaalse küljega on küll midagi korrast ära. Tundub, et asi on absoluutselt vales juhendamises — loomulik laabumine on sedavõrd asendunud krampis võtetega, et enam ei saa aru, mis hääleliigiga on tegemist.

Kui tihti peale on ooperites suurte hääle puhul kõige problemaatiliseimateks kohtadeks ansamblid, siis siin tulid kasuks solistide koorilauljakogemused ja ansamblid olid parimad numbrid kogu etendusel.

Lavastuse muusikajuht Andrei Petrenko Peterburist näitas end väga tugeva kontsertmeisterina. Tema oskuslik seade keelpillikvartetile täitis oma ülesande suurepäraselt (kuigi I vaatuses kvarteti koosmäng päris laitmatu ei olnud).

Kokkuvõttes: ühest tõestust, et iga kooriartist on samaväärne solist, sellelt õhtult ei tulnud. Küllap tuleks teatri juhtkonnal pöörata suuremat tähelepanu koosseisude valikule, praegune enampakkumise stiil viib mõneti mõttele kingsepast ja tema liistudest.